

Pohotovostní plán pro postup v případě výskytu vrtule *Rhagoletis pomonella* v ČR

Rhagoletis pomonella (RHAGPO) - <https://gd.eppo.int>

Vydání první, květen 2023

Zpracovali: Martina Jurášková a kolektiv pracovníků ÚKZÚZ, po konzultacích a připomínkách profesních svazů a Ministerstva zemědělství ČR

Schválil: Sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání,
Ministerstvo zemědělství ČR

S dotazy a poznámkami k pohotovostnímu plánu se lze obracet na:

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Odbor zdraví rostlin

e-mail: martina.juraskova@ukzuz.cz, tel.: 720 998 792

Foto na titulní straně: [Rhagoletis pomonella \(RHAGPO\), EPPO Global Database](https://gd.eppo.int)

Obsah

1. Cíl	4
2. Zkratky a definice.....	4
3. Právní základ	5
4. Řízení a komunikace	6
4.1. Složení a kompetence krizového týmu.....	6
4.1.1. Složení krizového týmu.....	6
4.1.2. Kompetence a úkoly krizového týmu	6
4.2. Komunikace	7
5. Diagnostika.....	8
5.1. Příznaky napadení a popis vrtule.....	8
5.2. Laboratorní diagnostika.....	8
5.2.1. Metody identifikace	8
5.2.2. Postup v ČR.....	9
6. Postup po podezření na výskyt vrtule	9
6.1. Situace považované za podezření na výskyt vrtule	9
6.2. Postup po vzniku podezření v jednotlivých situacích.....	9
6.2.1. Oznámení profesionálním provozovatelem, jiným subjektem či soukromou osobou ...	9
6.2.2. Zjištění rostlin, plodů, substrátu s podezřelými příznaky napadení při činnosti ÚKZÚZ	11
6.2.3. Postup po vzniku důvodného podezření na základě pozitivního výsledku DNA barcodingu.....	11
6.2.4. Informace jiné země o možném výskytu vrtule na území ČR.....	12
6.3. Dohledání zdroje možného napadení a ostatních souvisejících rostlin na základě identifikace rizikových faktorů	12
6.3.1. Místo prodeje, kde se obchoduje s plody ze zahraničí (tržnice, sklady)	12
6.3.2. Místo výsadby či pěstování rostlin na konečném stanovišti	13
6.4. Opatření ÚKZÚZ při podezření na výskyt vrtule	13
6.4.1. Místo prodeje	14
6.4.2. Místo výsadby či pěstování rostlin na konečném stanovišti	14
6.4.3. Plody dotčených rostlin, případně substrát	14
7. Postup po úředním potvrzení výskytu vrtule.....	14
7.1. Akční plán	15
7.2. Vymezení území, pro které se nařizují MRO	15
7.2.1. Stanovení vymezeného území.....	16
7.2.2. Vymezovací průzkum k určení celkového rozsahu vymezeného území.....	16
7.3. Opatření k ochraně proti šíření vrtule v zamořené a nárazníkové zóně	16

7.3.1.	Opatření k eradikaci vrtule	16
7.4.	Průzkum k ověřování nepřítomnosti vrtule ve vymezeném území.....	18
7.5.	Mimořádná rostlinolékařská opatření (MRO)	19
7.5.1.	MRO nařízená individuálním fyzickým a právnickým osobám	19
7.5.2.	MRO nařízená blíže neurčeným osobám v nárazníkové zóně.....	19
7.5.3.	Náhrada nákladů a ztrát	19
7.6.	Kontrola dodržování úředních opatření a MRO a sankce při jejich porušení	19
7.7.	Postup při překážkách znesnadňujících eradikaci vrtule.....	20
8.	Zabezpečení zdrojů	20
8.1.	Personální zabezpečení průzkumů a vymezení hranic zón	21
8.2.	Laboratorní testování vzorků	21
9.	Školení personálu a simulační cvičení	21
10.	Informovanost veřejnosti	22
11.	Oznamování Komisi a členským státům EU	22
12.	Evidence a dokumentace.....	22
13.	Revize opatření v případě jejich delšího trvání.....	23
14.	Podmínky, za nichž budou MRO zrušena	23
15.	Schválení, zveřejnění, hodnocení a revize PP	23
Příloha č. 1:	Upřesnění postupu pro odběr vzorků	24
Příloha č. 2:	Diagnostická pracoviště.....	25
Příloha č. 3:	Předběžný seznam subjektů, které po spuštění PP mohou být požádány o součinnost ..	26
Příloha č. 4:	Vzor značek k vyznačení vymezeného území	31

1. Cíl

Pohotovostní plán pro vrtuli *Rhagoletis pomonella* (dále jen vrtule) má zajistit připravenost k rychlé a účinné odezvě na zjištění jejího výskytu na území ČR, s cílem tento výskyt eradikovat. Pohotovostní plán stanovuje pro takové případy obecný postup. Po úředním potvrzení výskytu vrtule na území ČR bude v souladu s pohotovostním plánem zpracován tzv. akční plán, který upřesní postup pro konkrétní situaci.

Pohotovostní plán zejména stanovuje:

- úřední postup po potvrzení výskytu vrtule;
- úlohu ÚKZÚZ a dalších subjektů zapojených do provádění pohotovostního plánu;
- přístup k lidským a finančním zdrojům pro zabezpečení činností;
- pravidla řízení a komunikace.

V širším smyslu je účelem pohotovostního plánu také zvýšit povědomí odborné i laické veřejnosti o vrtuli za účelem všeobecného sledování výskytu vrtule a pravděpodobnosti včasné detekce v případě jejího zavlečení.

2. Zkratky a definice

EK	Evropská komise
EPPO	Evropská a středozevní organizace pro ochranu rostlin (European and Mediterranean Plant Protection Organization)
EFSA	Evropský úřad bezpečnosti potravin
EU	Evropská unie
Komise	Evropská komise
KT	krizový tým
MRO	mimořádná rostlinolékařská opatření
MZe	Ministerstvo zemědělství ČR
NRL	Národní referenční laboratoř
ODŠOR	Odbor diagnostiky škodlivých organismů rostlin (ÚKZÚZ)
OTI	Odbor terénní inspekce (ÚKZÚZ)
OdTI	Oddělení terénní inspekce
OZR	Odbor zdraví rostlin (ÚKZÚZ)
PP	pohotovostní plán
SOSZR	Sekce osiv, sadby a zdraví rostlin (ÚKZÚZ)
ŠO	škodlivý organismus, škodlivé organismy
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
VVF a ŽP	Vědecký výbor fyto-sanitární a životního prostředí

akční plán (pro karanténní ŠO): podrobný plán stanovující opatření k eradikaci karanténního ŠO na konkrétním území, včetně časového rozvrhu provádění těchto opatření. Akční plán vychází z příslušného pohotovostního plánu a zpracuje se neprodleně po úředním potvrzení výskytu daného ŠO;

vrtule: vrtule *Rhagoletis pomonella*, základní informace o vrtuli jsou dostupné na webových stránkách ÚKZÚZ – [Rostlinolékařském portálu](#);

dotčené rostliny: rostliny čeledi růžovité (*Rosaceae*), z nichž nejvýznamnější je podle úřadu EFSA rod *Malus* a *Crataegus* a podle organizace EPPO jabloň domácí (*Malus domestica*). K dalším hostitelům se řadí např. broskvoň obecná (*Prunus persica*), hloh měkký (*Crataegus mollis*), hloh obecný (*Crataegus laevigata*), hrušeň obecná (*Pyrus communis*), jeřáb ptačí

(*Sorbus aucuparia*), meruňka obecná (*Prunus armeniaca*), slivoň švestka (*P. domestica*), třešeň ptačí (*P. avium*), višěň obecná (*P. cerasus*) a višěň turecká (*P. mahaleb*), z čeledi dřínovité (*Cornaceae*) je to dřínovec květnatý (*Cornus florida*). Celý výčet viz [RL portál](#). Plody jsou v textu zmiňovány zvlášť, přestože jsou zahrnuty v pojmu dotčené rostliny;

vysoce rizikové rostliny: rostliny pro pěstování rodů dřín (*Cornus*), hloh (*Crataegus*) jabloň (*Malus*), jeřáb (*Sorbus*) a slivoň (*Prunus*), dovoz těchto hostitelských rostlin k výsadbě je v současné době až na výjimky zakázán;

eradikace: uplatnění fyto-sanitárních opatření s cílem vyhubit škodlivý organismus na daném území;

místo produkce: provozovna nebo soubor pozemků využívaný jako samostatná hospodařící jednotka (např. školka, plantáž vánočních stromků). Může zahrnovat **stanoviště produkce** (např. skleníky, fóliovníky, záhony), ve kterých se z fyto-sanitárních důvodů hospodaří odděleně;

nařízení ÚKZÚZ o MRO ve vymezeném území: právní předpis, který ÚKZÚZ vydá v případě potvrzení výskytu vrtule na území ČR; předpis bude obsahovat ustanovení uvedená v kap. 7.6. (viz také definice vymezeného území);

profesionální provozovatel: fyzická nebo právnická osoba, která se profesionálně zabývá jednou nebo několika z následujících činností, které se týkají rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů: výsadba, šlechtění, produkce včetně pěstování, množení a udržování (udržovací šlechtění), dovoz do EU, přemísťování na území EU a vývoz z území EU, uvádění na trh, skladování a zpracování;

stanoviště produkce: část místa produkce, ve které se z fyto-sanitárních důvodů hospodaří odděleně (např. fóliovník);

vymezené území: území v EU, které bylo úředně vymezeno z důvodu zjištění výskytu vrtule a ve kterém jsou v této souvislosti nařízena opatření k eradikaci vrtule nebo k izolaci jejího výskytu. Vymezené území zahrnuje zamořenou zónu a nárazníkovou zónu;

zákon: [zákon č. 326/2004 Sb.](#), o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

3. Právní základ

Vrtule *Rhagoletis pomonella* je karanténní ŠO pro EU, zařazený do přílohy II [prováděcího nařízení Komise \(EU\) 2019/2072](#), v platném znění, a to do části A této přílohy, v níž jsou vyjmenovány ŠO, jejichž výskyt není v EU znám. V příloze VII tohoto nařízení (v příloze VII je uveden seznam rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů pocházejících ze třetích zemí a odpovídající zvláštní požadavky na jejich dovoz do EU) je uvedena regulace ohledně plodů jabloně – jablek, a to ve smyslu, že plody musí být prosté vrtule a dále jsou uvedeny všeobecné zvláštní požadavky na dovoz pěstebního substrátu, které zmírňují riziko zavlečení pupáří vrtule v případě dovozu hostitelských rostlin pro výsadbu. Rostliny pro pěstování rodů dřín (*Cornus*), hloh (*Crataegus*) jabloň (*Malus*), jeřáb (*Sorbus*) a slivoň (*Prunus*), jsou na seznamu vysoce rizikových rostlin podle [prováděcího nařízení Komise \(EU\) 2018/2019](#) a podle čl. 42 [nařízení \(EU\) 2016/2031](#) je pro neakceptovatelné riziko dovoz (ze třetích zemí do EU) těchto hostitelských rostlin k výsadbě v současné době zakázán. Vrtule je rovněž zařazena v [nařízení Komise v přenesené pravomoci \(EU\) 2019/1702](#) mezi prioritní ŠO, což jsou karanténní ŠO, které mohou mít pro území EU mimořádně závažné hospodářské a environmentální dopady. Povinnost členských států zpracovat pohotovostní plán pro vrtuli vyplývá z ustanovení článku 25 „Pohotovostní plány pro prioritní škodlivé organismy“ [nařízení \(EU\) 2016/2031](#).

PP pro případ výskytu prioritních ŠO na území ČR vypracovává a aktualizuje ÚKZÚZ a schvaluje MZe, v souladu s § 71 písm. j) zákona. Návrh každého PP je připomínkován interně v rámci

ÚKZÚZ a následně MZe a externími zainteresovanými stranami, zejména zástupci dotčených sektorů. Připomínkové řízení a vypořádání připomínek se provádí písemnou formou. Součástí připomínkového řízení je také projednání nominace externích zástupců do KT. Schválený PP zveřejní MZe ve Věstníku MZe a na webových stránkách MZe, PP bude rovněž zveřejněn na webových stránkách ÚKZÚZ.

Postup při revizi nebo aktualizaci PP je uveden v kap. 15.

4. Řízení a komunikace

Za provádění PP zodpovídá ÚKZÚZ. Vlastní postup po spuštění PP je koordinován a řízen KT, tvořeným zástupci ÚKZÚZ, MZe a externími poradci. Podle konkrétní situace se na provádění opatření podílejí i další organizační složky státu, orgány místní samosprávy a nestátní subjekty (právnícké a fyzické osoby). Výčet těchto subjektů a způsob a rozsah jejich zapojení v dané situaci stanoví akční plán (viz kap. 2., 7.1. a 8. a **přílohy č. 2 a 3**).

4.1. Složení a kompetence krizového týmu

4.1.1. Složení krizového týmu

- ředitel SOSZR (předseda KT)
- ředitel OZR (zástupce předsedy KT)
- vedoucí Oddělení řízení fytosanitárních rizik OZR, a dle jeho rozhodnutí případně další pracovník tohoto oddělení
- vedoucí Oddělení správních procesů v ochraně rostlin OZR
- zástupce Odboru dovozu a vývozu
- zástupce ODŠOR
- ředitel OTI
- metodik specialista OTI pro škodlivé organismy
- zástupce dotčeného oddělení OTI (zástupci dotčených oddělení OTI)
- zástupce Oddělení trvalých kultur Odboru osiv a sadby SOSZR
- zástupce Oddělení legislativního a právního ÚKZÚZ
- tiskový/á mluvčí ÚKZÚZ nebo jiný zástupce Oddělení komunikace a zahraniční spolupráce ÚKZÚZ
- zástupce MZe (Sekce lesního hospodářství)
- zástupce MZe (Sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání)
- zástupce Ministerstva životního prostředí
- zástupce místní samosprávy
- externí odborní poradci – zástupci dotčených sektorů (svazů a institucí)
- externí vědecký poradce.

Před spuštěním PP požádá předseda KT příslušné orgány o nominaci zástupců místně příslušné samosprávy a o nominaci zástupců sektorů do KT podle míry jejich ohrožení a konkrétní situace. Podle potřeby mohou být o nominaci poradce do KT dodatečně požádány i další organizace, a to jak před spuštěním PP, tak i posléze.

Zastoupení externího vědeckého poradce zprostředkuje VVFaŽP na žádost předsedy KT před spuštěním PP.

4.1.2. Kompetence a úkoly krizového týmu

Krizový tým:

- Stanoví a zveřejní na webových stránkách ÚKZÚZ kontaktní osobu včetně telefonu a e-mailové adresy;
- zabezpečí zpracování a průběžnou aktualizaci akčního plánu;
- řídí šetření ke zjištění možností eradikace a pravděpodobných nákladů na ni;
- ověří dostupnost metod a prostředků eradikace a v případě potřeby iniciuje jejich zajištění;
- řídí odborný program eradikace včetně rozsahu provádění průzkumu výskytu vrtule;
- stanoví a odůvodní rozsah personálních, technických a finančních zdrojů potřebných k provádění programu eradikace a navrhuje řediteli ÚKZÚZ, popř. prostřednictvím ředitele ÚKZÚZ MZe, způsob zajištění těchto zdrojů;
- spolupracuje s ostatními státními a nestátními subjekty v rozsahu stanoveném KT dle míry výskytu a rozsahu eradikace;
- stanoví četnost přezkumu/hodnocení účinnosti přijatých opatření na národní úrovni, projednává výsledky hodnocení a rozhoduje o potřebě revize opatření, resp. akčního plánu.

Závěry a výstupy KT se přijímají na základě konsensu; pokud se jej nedaří dosáhnout, rozhodne předseda KT.

4.2. Komunikace

Externí komunikaci průběžně dle potřeby zajišťuje tiskový/tisková mluvčí ÚKZÚZ. Ve specifických případech (zejména pokud se jedná o odbornou problematiku) komunikaci zajišťuje jiný člen KT dle rozhodnutí předsedy KT.

Hlavní komunikační toky jsou následující:

- při důvodném podezření na výskyt vrtule:
 - ředitel SOSZR písemně oznámí toto zjištění MZe a příslušnému profesnímu nebo zájmovému svazu;
 - následně ředitel SOSZR neprodleně svolá KT k prvnímu jednání;
 - místně příslušné oddělení OdTI oznámí podezření na výskyt dotčenému subjektu, u něhož bylo zjištěno, a uloží opatření podle kap. 6.4.;
 - OZR komunikuje se subjekty, jejichž součinnost je nezbytná k zajištění postupu podle kap. 6.
- při potvrzení výskytu vrtule:
 - ředitel SOSZR, resp. předseda KT písemně oznámí tuto skutečnost MZe a příslušným profesním nebo zájmovým svazům;
 - následně ředitel SOSZR neprodleně svolá KT k dalšímu jednání;
 - OdTI oznámí potvrzení výskytu dotčenému subjektu, u něhož byl výskyt zjištěn, a informuje všechny subjekty, kterým budou nařízena opatření podle kap. 7.5.;
 - ředitel SOSZR, resp. předseda KT písemně oznámí tuto skutečnost MZe a příslušným profesním nebo zájmovým svazům;
 - tiskový/á mluvčí ÚKZÚZ zajistí zveřejnění informace o potvrzení výskytu vrtule a spuštění PP na webových stránkách ÚKZÚZ a sociálních sítích;
 - OZR dále komunikuje se subjekty, jejichž součinnost je potřeba k zajištění postupu podle kap. 7. a 8.
- při přípravě akčního plánu probíhá komunikace podle kap. 7.1.
- další komunikace s veřejností probíhá podle kap. 10.
- oznamování Komisi a členským státům probíhá podle kap. 11.

5. Diagnostika

5.1. Příznaky napadení a popis vrtule

Na plodech může být patrný vpich po nakladení vajíčka. Vajíčka jsou eliptická, krémově bílé barvy, s délkou do 1 mm, jsou kladena jednotlivě pod pokožku plodu.

Uvnitř napadeného plodu lze nalézt larvy, které svým žírem vytvářejí chodbičky v dužině. Beznohé larvy dosahují délky 6,5–8 mm. Dužina kolem vpichu a uvnitř napadeného plodu hnědne. Na povrchu plodů se napadení projevuje v podobě jamek nebo skvrn. Napadené plody bývají deformované a předčasně opadávají. Larvy zůstávají uvnitř, dokud nedokončí vývoj.

Dospělci jsou drobné mušky o délce 2–4 mm. Tělo je černé, hlava a nohy jsou nažloutlé. Na průsvitných křídlech mají kresbu, kterou tvoří čtyři nepravidelné příčné tmavé pruhy, z nichž tři vnější připomínají tvarem písmeno „F“. Samečci mají na zadečku tři příčné světlé proužky, samičky mají čtyři proužky a oproti samečkům jsou poměrně větší.

Pupárium je oválné, žlutohnědé, přibližně 5 mm dlouhé. Nachází se v půdě 2 až 5 cm pod povrchem, jsou dormantní během celé zimy, někdy mohou zůstat v půdě i několik (5) let.

K odchytu dospělců se používají optické lapače žluté nebo červené barvy s čichovou návnadou (uhličitán amonný, octan amonný a těkavé látky). Lapače se umísťují na jižní stranu pod korunu stromu s plody, nejlépe alespoň jeden na přibližně 2,5 km² pro detekční průzkum, ale každý lapač nejlépe funguje v okruhu 2 m, to znamená, že pro vymezovací průzkum by bylo potřeba rozmístit lapače hustěji (ideálně ve 4 m rozestupech). Po 4 týdnech se lapače mění. Pokud jsou užity žluté lepové desky, tak je lepší použít jednostranné pro lepší manipulaci v laboratoři. Při odesílání do laboratoře je nutné každý vzorek přesně lokalizovat (nejlépe GPS a místo odběru označit) uvést rod, druh a odrůdu/kultivar. Více informací o *R. pomonella* včetně obrázků je na [RL portálu](#).

5.2. Laboratorní diagnostika

5.2.1. Metody identifikace

K identifikaci vrtule se využívá kombinace morfologické a molekulární diagnostiky, přičemž jako molekulární metoda se používá DNA barcoding.

Laboratoř entomologie používá akreditovanou metodu dle ČSN EN ISO/IEC 17025:2018 SOP-M-40: identifikace fytofágního, saprofágního a dravého hmyzu a roztočů metodou světelné mikroskopie.

Morfologickou diagnózu vrtule *R. pomonella* lze provést pouze u dospělých jedinců. Klíč pro identifikaci mimoevropských karanténních vrtulí upravil dr. Chris Malumphy (Fera Science Ltd.) od White and Elson-Harris (1992). To umožňuje morfologickou identifikaci buď *R. pomonella* nebo *Rhagoletis mendax*. *Rhagoletis cornivora*, *Rhagoletis zephyria* a nepopsaný druh, který napadá dřín japonský (*Cornus florida*) jsou také podobné těmto druhům, ale je obtížné je určit.

Nicméně u prvních výskytů v členských státech EU se dá očekávat, že se bude muset potvrdit první nález na území v European Union Reference Laboratory (EURL) pro entomologii. Vyžádání confirmace závisí na posouzení EK, která si ji u EURL může vyžádat.

5.2.2. Postup v ČR

Úřední laboratoří zajišťující diagnostiku vrtule v ČR je NRL ÚKZÚZ / ODŠOR / Oddělení diagnostiky škodlivých organismů rostlin Olomouc.

Doba potřebná pro testování vzorků na přítomnost vrtule metodou DNA barcodingu v NRL ÚKZÚZ je průměrně 7–10 pracovních dní. Doba potřebná k mikroskopii je maximálně 5 pracovních dnů.

Doba trvání případné konfirmační diagnostiky v zahraniční laboratoři se předpokládá další 1 až 2 týdny.

První výskyty KŠO na území ČR nebo jejich záchyty jsou vždy, pokud je to relevantní, potvrzovány molekulární metodou.

Pokud se potvrdí přítomnost vrtule ve vzorku a v ČR se stanoví vymezené území, budou případné další výskyty vrtule v tomto území potvrzovány: u dospělých jedinců morfologicky, u mladších vývojových stadií (vajíčka, larvy, pupária) molekulárně.

Zvýšené nároky na kapacitu testování vzorků řeší kap. 8.

K datu vydání tohoto PP bylo celé území ČR bez výskytu vrtule.

6. Postup po podezření na výskyt vrtule

6.1. Situace považované za podezření na výskyt vrtule

Podezření na výskyt vrtule může vzniknout za různých okolností a z různých závažných důvodů.

- Podezření může být ÚKZÚZ oznámeno profesionálním provozovatelem, jiným subjektem či soukromou osobou;
- podezření může vzniknout při úředním průzkumu nebo dozorové činnosti ÚKZÚZ, a to zejména při zjištění charakteristických příznaků na plodech;
- ÚKZÚZ také může obdržet informaci od jiné země, ukazující na možnost výskytu vrtule v ČR, např.:
 - rostlinolékařská služba jiné země oznámí ÚKZÚZ, že do ČR byly přemístěny dotčené rostliny nebo jejich plody, pocházející z partie, ve které byla v dané zemi vrtule potvrzena, případně mohla být přemístěna zemina;
 - rostlinolékařská služba jiné země oznámí ÚKZÚZ, že v partii dotčených rostlin, nebo jejich plodů původem z ČR byla vrtule potvrzena. Případně mohla být přemístěna zemina.

6.2. Postup po vzniku podezření v jednotlivých situacích

6.2.1. Oznámení profesionálním provozovatelem, jiným subjektem či soukromou osobou

Jakmile ÚKZÚZ přijme oznámení o podezření na výskyt vrtule, vyhodnotí obdržené informace a vykoná na dotčeném místě úřední šetření spojené s prohlídkou rostlin či plodů, případně substrátu zjištěním důležitých informací (např. o původu) a odběrem vzorků. (Pozn.: obecná pravidla pro oznamování viz [Ohlašovací povinnost...](#) a [Oznámení výskytu karanténních škodlivých organismů](#).) Jakékoliv zjišťování stavu musí inspektor provádět v rámci zahájené kontroly.

Při úředním šetření je potřeba sebrat v souladu s ISPM 6 co nejvíce informací, zejména je vhodné zjistit:

údaje o vrtuli a lokalizaci:

- lokalizace nálezu (kraj, okres, katastr, popř. jiné upřesnění; přiložit mapku s vyznačením lokality);
- napadená hostitelská rostlina (vědecké a české jméno druhu, popř. odrůda, růstová fáze), popř. plody, zemina, odchyt do lapače aj. a zda je znám původ rostlin, plodů, zeminy;
- rozsah a intenzita napadení či poškození rostliny, porostu, plodů, aj., příznaky poškození včetně životních fází a popisu příznaků (lze pořídit fotografie). Příznaky by měly zahrnovat poškození plodu propíchnutím způsobené dospělci a příznaky žíru larev v plodech;
- jak byl výskyt ŠO zjištěn (např. detekční průzkum, informace z externího zdroje);
- kdo zjistil výskyt (jméno, organizace) a (pokud se liší) kdo odebral vzorek;
- datum nálezu (při zjištění ŠO mimo úřední postup i datum, kdy byl informován ÚKZÚZ);
- datum odběru vzorků;
- počet a popis vzorků, popř. č. protokolu o odběru vzorků, zejména: počet pozitivních vzorků a popř. celkový počet vzorků; které hostitelské rostliny /odrůdy a jaké části rostlin, č. partie; jiný materiál či předmět (typ dřeva, substrátu, lapače, stadium hmyzu apod.); velikost vzorku (počet listů, objem substrátu, počet jedinců apod.).

Údaje o zamořeném území:

- rozloha, popř. počet napadených rostlin či objem napadených produktů;
- subjekt (vlastník nebo uživatel pozemku);
- charakteristika zamořeného území: typ porostu a způsob pěstování (lze uvést i druh lokality podle IS MON), výčet hostitelských rostlin v území, popř. výskyt přenašečů, zdroj výskytu ŠO (potvrzený nebo domnělý).

Podrobnosti o dalších prostorách nebo destinacích, kam bylo hostitelské ovoce zasláno, kde se vrtule může vyskytovat:

- uspořádání areálu a jeho okolí (ve vztahu k potenciálním nárazníkovým zónám), včetně mapy (pole, plodiny, budovy), ohrožených pěstitelů a podrobností o sousedních plodinách, zejména jakýchkoli komerčních nebo nekomerčních hostitelích na polích, parcelách, zahradách nebo sklenících;
- popis okolního stanoviště, včetně všech hostitelů, např. hloh v živých plotech;
- úroveň zamoření v okolí, pokud je pozorováno, včetně životních fází a popisu příznaků (lze pořídit fotografie), příznaky by zahrnovaly poškození plodu propíchnutím způsobeným dospělci a poškození žírem larev v plodech;
- zakres všech prohlédnutých hostitelských rostlin do mapy nebo zaznamenání souřadnic GPS;
- datum a čas odebrání vzorku, jak byl identifikován a kým (zejména pokud byl odebrán subjektem, ÚKZÚZ pořídí vzorek vlastní);
- současné aplikace ošetření;
- podrobnosti o pohybu osob, zařízení, strojů atd. do a ze zamořené oblasti, například pohyb strojů v sadech;
- způsob pěstování (IOR, bio).

Měly by se odebrat vzorky i bezpříznakových plodů, pro zjištění rozsahu a potvrzení/vyloučení ojedinělého výskytu.

Mělo by se provést subjektivní posouzení situace z terénu (OdTI), zda může dojít k šíření vrtule a zda je vhodné uložit úřední opatření.

6.2.2. Zjištění rostlin, plodů, substrátu s podezřelými příznaky napadení při činnosti ÚKZÚZ

Pokud inspektor ÚKZÚZ odebere vývojová stadia vrtule nebo vzorek, např. poškozené plody, substrát, (dovoz rostlin k výsadbě hlavních hostitelských rostlin je v současné době zakázán) k laboratornímu vyšetření na přítomnost vrtule, posoudí podle situace, zda je třeba neprodleně uložit úřední opatření k zamezení možného šíření vrtule (kap. 6.4.). **Úřední opatření uloží příslušné OdTI (po zahájení kontroly podle Kontrolního řádu) zejména** v místě prodeje nebo skladování plodů a substrátu, odkud mohou být vzorkované i ostatní plody, půda, rostliny z partie či dodávky prodány či distribuovány dříve, než bude znám výsledek laboratorní identifikace. Opatření se uloží především, jsou-li na dotčených plodech příznaky napadení vrtulí popsané v kap. 5, přičemž nelze vyloučit, že se jedná o napadení vrtulí, zvláště pokud tyto plody pocházejí ze země s výskytem vrtule. EFSA vyhodnotila nejpravděpodobnější cestu zavlečení vrtule transportem ovoce.

Pokud OTI uloží opatření k zamezení šíření vrtule, zahájí OTI rovněž **dohledávání** dalších rostlin a plodů souvisejících s možným napadením (kap. 6.3.). Případná opatření se v této fázi přijímají na základě interních postupů ÚKZÚZ, aniž by bylo nutné aktivovat PP a svolávat KT.

6.2.3. Postup po vzniku důvodného podezření na základě pozitivního výsledku DNA barcodingu

V případě důvodného podezření na základě pozitivního výsledku testu provedeného metodou DNA barcodingu se již postupuje podle tohoto PP, např. se projedná další postup v rámci aktivovaného KT. Jde zejména o situace, kdy NRL ÚKZÚZ oznámí pozitivní výsledek testu provedeného metodou DNA barcodingu u vzorku pocházejícího z místa, odkud se vrtule může aktivně šířit, a to v období vhodném pro výskyt dospělců vrtule. K preventivnímu zamezení šíření z tohoto potencionálního ohniska výskytu OTI neprodleně uloží úřední opatření, případně – pokud nejde o fyzicky uzavřený prostor – OZR nařídí MRO k ošetření proti vrtuli, je-li proveditelné (kap. 6.4.).

Jsou-li při dovozní kontrole nebo v jakýchkoliv jiných situacích, kdy se vyloučila možnost rozšíření vrtule s potencionálně infikovanými rostlinami či plody, substrátem, podezřelé partie zadržovány v izolaci až do doby ukončení konfirmační diagnostiky v zahraniční laboratoři, není svolání KT nutné. ÚKZÚZ však členy KT o takovém případě informuje.

Postup při důvodném podezření na výskyt vrtule na území ČR zahrnuje tyto hlavní kroky:

- informování KT nebo svolání KT k projednání dalšího postupu;
- uložení úředního opatření k zamezení šíření vrtule, zejména:
- izolace podezřelých plodů, a to v případech, kdy jsou vhodné podmínky pro vývoj larev v plodech a zabránění líhnutí dospělců vrtule z pupárií v půdě, zákaz prodeje dotčených plodů z celého místa produkce, s výjimkou přesunu k bezodkladnému zpracování po ošetření plodů (např. chladem: pro plody jabloní a hlohů musí být plody udržovány v $\leq 0,6^{\circ}\text{C}$ po dobu 42 dnů nebo $\leq 3,3^{\circ}\text{C}$ po dobu minimálně 90 dnů (Canadian Food Inspection Agency, příloha 3 z roku 2017), pokud hrozí únik vrtule ještě před destrukcí nebo zchlazením, je nutná fumigace.) nebo ošetření proti vrtuli s ohledem na možná

vývojová stadia, pro dezinfekci půdy je možné použít horkou páru (Soil sterilization by steam treatment (180°C–200°C) provides a sound solution for the eradication of soil pests (Johnson, 1946, From: Saving Food, 2019)). K ošetření dospělců je povolena v době přípravy PP účinná látka deltamethrin, v zahraničí účinná látka spinosad (v ČR není povolen);

- zahájení dohledávání zdroje možného napadení a dohledávání dalších odběratelů;
- pokud již byly prodány rostliny, popřípadě plody, bude v místě prodeje i na webových stránkách ÚKZÚZ zveřejněna výzva, aby vlastníci těchto rostlin a plodů telefonicky nebo emailem kontaktovali ÚKZÚZ za účelem dojednání odběru vzorku příslušným inspektorem OTI;
- šetření na dohledaných místech včetně kontroly dokumentace a průzkumu výskytu vrtule na dotčených rostlinách, plodech, pokud již nebylo provedeno při podezření, (rozmístění lapačů a laboratorní rozbor plodů, umístování lapačů - žluté lepkové desky nebo červené kulaté lapače s návnadou: uhličitan amonný a octan amonný a ovocné těkavé látky) například zde, žluté pasti, delta pasti a Mcphailovy pasti prodává Russell IPM. (<https://russellipm.com/agricultural/traps/>);
- další komunikace s dotčenými subjekty v ČR, s EK a členskými státy EU;
- zahájení přípravy akčního plánu.

6.2.4. Informace jiné země o možném výskytu vrtule na území ČR

Po oznámení jiné země podle kap. 6.1. podnikne ÚKZÚZ tyto kroky:

- dohledávání odběratelů nebo zdroje možného napadení, viz 6.1.;
- uložení úředního opatření k zamezení šíření vrtule – zákaz manipulace s podezřelými rostlinami a plody), jejich izolace nebo ošetření proti možnosti šíření vrtule aj.;
- šetření na dohledaných místech včetně kontroly dokumentace a průzkumu výskytu vrtule na dotčených rostlinách;
- svolání KT k projednání dalšího postupu;
- komunikace s příslušnou zemí;
- zahájení přípravy akčního plánu.

O potřebě postupovat podle PP již ve fázi podezření na výskyt vrtule rozhoduje ředitel SOSZR po interní konzultaci v ÚKZÚZ. Pokud je KT svolán, výstupem prvního jednání je stanovení předběžného postupu pro konkrétní případ.

6.3. Dohledání zdroje možného napadení a ostatních souvisejících rostlin na základě identifikace rizikových faktorů

6.3.1. Místo prodeje, kde se obchoduje s plody ze zahraničí (tržnice, sklady)

Při důvodném podezření na výskyt vrtule v místě prodeje plodů nebo v blízkosti tržnic, balíren, třídících linek (viz níže citace rizikové lokality z metodiky ÚKZÚZ - detekční průzkumy) vyžádá příslušné OdTI od profesionálního provozovatele záznamy umožňující vysledovatelnost dané partie, tj. údaje o dodavateli a další informace a rovněž údaje o odběrateli či odběratelích. OTI poté dohledá jednak možný zdroj napadení v místě, odkud byl materiál podezřelý z napadení přemístěn, jednak místa (např. provozovny dalších odběratelů), kam byly nebo mohly být dále přemístěny rostliny, plody, substrát z partie podezřelé z napadení vrtule, včetně trasy přepravy. Není předpokládán výskyt ve školkách, kde výpěstky neplodí.

V případě potvrzení výskytu vrtule a stanovení vymezeného území je třeba dohledat dotčené rostliny spojené s případem daného napadení, včetně rostlin a plodů, případně substrátu, které byly přemístěny před stanovením vymezeného území včetně trasy přepravy.

Z DP: „Za rizikové lokality se považují podniky, kam se dodávají jablka, ale i hrušky, broskve, meruňky, třešně a višně původem z neevropských zemí (zejména z Ameriky) nebo kde se tyto plody skladují, třídí a balí a také skládky rostlinného materiálu pocházejícího z těchto podniků. V rizikových územích i na ostatních místech se lapače instalují do jabloňových a hrušňových sadů, především do sadů extenzivních nebo sadů s integrovanou či organickou produkcí, dále na hostitelské stromy ve veřejné zeleni a v soukromých zahradách.

Termín průzkumu

Od poloviny června do poloviny září. Lepové desky s návnadou se v tomto období kontrolují jednou za 7–10 dnů. Výměna leповé desky se provede podle potřeby, atraktant se nemění.

Odběr a zasílání vzorků

Sejmuté leповé desky se po ukončení jejich používání zasílají ke konečné prohlídce do OdDŠOR Olomouc. Na každé leповé desce musí být uveden název pozorovacího bodu, období sledování a číslo vzorku z IS MON, modulu Diagnostika. V případě zaznamenání podezření z výskytu *R. pomonella* se uvede i termín zjištění (tj. kontroly leповé desky) a způsob označení podezřelých jedinců.

Rizikové oblasti jsou pak okolí rizikových lokalit, kde se vyskytují hostitelské rostliny, především jabloně a hlohy. Rizikovost lokalit se snižuje, pokud jsou jablka, se kterými se manipuluje chlazená a pokud je odpad likvidován v uzavřených nádobách.

6.3.2. Místo výsadby či pěstování rostlin na konečném stanovišti

Při důvodném podezření na výskyt vrtule na dotčených rostlinách rostoucích na konečném stanovišti (např. sad, městská zeleň, soukromá zahrada) OTI zjistí nebo dohledá u vlastníka pozemku nebo profesionálního provozovatele, který provedl výsadbu, původ těchto rostlin.

V případě potřeby zjistí OTI historii přemísťování rostlin na místo možného výskytu nebo z tohoto místa zpětně až do data zjištění možného zdroje napadení.

Vyšší riziko je v okolí domácností nakupujících jablka z oblastí s výskytem. Napadená jablka budou pravděpodobně likvidována v kontejnerech nebo kompostech, za rizikové místo by mělo být považováno i místo pro svoz odpadu. Ve více urbanizovaných lokalitách bude riziko vyšší, místy průzkumu by měly být lokality v městských parcích s jabloněmi, hlohy a okrasnými jabloněmi.

6.4. Opatření ÚKZÚZ při podezření na výskyt vrtule

Vznikne-li důvodné podezření na výskyt vrtule, je třeba preventivně zamezit jejímu šíření z místa jejího možného výskytu. Prevence šíření může být žádoucí i v některých situacích již při odběru vzorku, v období vhodném pro výskyt dospělců vrtule v závislosti na posouzení situace inspektorem, popř. po interní konzultaci v ÚKZÚZ. Taková situace může nastat, pokud např. inspektor zjistí u plodů podezřelé příznaky, ukazující na napadení vrtulí (viz kap. 5).

K zamezení šíření vrtule z místa možného výskytu ÚKZÚZ (OdTI) po zahájení kontroly podle Kontrolního řádu uloží individuálním fyzickým nebo právnickým osobám úřední opatření podle § 75 odst. 3 písm. a) zákona. Pokud se na základě konečného diagnostického výsledku podezření potvrdí, OdSPOR nejprve zahájí s dotyčným provozovatelem správní řízení o MRO,

následně rozhodne o MRO a OdTI současně úřední opatření zruší. Pokud bude konečný výsledek diagnostiky KŠO negativní, OdTI neprodleně úřední opatření zruší.

Úřední opatření při podezření na výskyt vrtule v místě jejího možného výskytu:

6.4.1. Místo prodeje

- 1) Zákaz uvádění všech dotčených rostlin včetně plodů na trh.
- 2) Zajištění partie rostlin podezřelých z napadení vrtulí proti šíření do okolí a proti opětovnému napadení vrtulí, např. fyzická izolace nebo opakované ošetření plodů v partii.

A dále bod 6.4.3.

6.4.2. Místo výsadby či pěstování rostlin na konečném stanovišti

- 1) Zajištění rostlin podezřelých z napadení proti úniku vrtule do okolí a proti opětovnému napadení, např. fyzická izolace nebo opakované ošetření rostlin vhodným insekticidem.

A dále bod 6.4.3.

6.4.3. Plody dotčených rostlin, případně substrát

- 1) Zákaz přemísťování a jiné manipulace, kromě možného přemístění do vhodného prostoru k fyzické izolaci nebo zpracování.
- 2) Ošetření plodů, případně substrátu vhodným insekticidem (postřik či fumigace) nebo chladem. Pro plody jabloní a hlohů musí být plody udržovány v $\leq 0,6$ °C po dobu 42 dnů nebo $\leq 3,3$ °C po dobu minimálně 90 dnů (Canadien Food Inspection Agency, příloha 3 z roku 2017), pokud hrozí únik vrtule ještě před destrukcí nebo zchlazením, je nutná fumigace.

7. Postup po úředním potvrzení výskytu vrtule

Jakmile NRL ÚKZÚZ oznámí, že byla ukončena identifikace vzorku s pozitivním výsledkem, následuje postup tvořený těmito hlavními kroky a činnostmi:

- svolání KT, který mj. rozhodne o postupu, co se týče stanovení vymezeného území;
- příprava akčního plánu;
- uložení úředního opatření (po zahájení kontroly podle Kontrolního řádu) k zamezení šíření vrtule, nebylo-li dosud uloženo;
- dohledávání zdroje napadení a případně dalších odběratelů;
- příprava podkladů pro prvotní vymezení zamořené a nárazníkové zóny;
- vymezovací průzkum a stanovení vymezeného území s výskytem vrtule, přičemž hlavní rod pro detekční průzkum je *Malus*, tak pro vymezovací průzkum musí být zahrnut také rod *Crataegus*;
- nařízení MRO individuálním osobám ve vymezeném území s výskytem vrtule;
- monitorovací průzkum (intenzivní monitorování přítomnosti vrtule prostřednictvím prohlídek dotčených rostlin) prováděný každoročně ve vhodných obdobích se zvláštním zaměřením na nárazníkovou zónu;
- komunikace s dotčenými provozovateli a dalšími osobami ve vymezeném území, se svazy, tisková zpráva, oznámení výskytu EK a členským státům EU.
- Prověření, zda byla dodržována legislativa ohledně požadavků a zákazu dovozu, viz kap. 3 Právní základ a případné vyvození závěrů.

7.1. Akční plán

Po potvrzení výskytu vrtule na území ČR se postupuje podle akčního plánu (viz také kap. 2.). Za „výskyt na území ČR“ se nepovažují tzv. záchyty vrtule zjištěné při dovozní rostlinolékařské kontrole zásilek ze třetích zemí, pokud před kontrolou nebyla narušena celistvost zásilky a byla vyloučena možnost úniku vrtule a dále výskyt vrtule v nedávno dovezeném ovoci v rámci chladírenského skladu nebo jiné nedávno dovezené produkty či rostliny **bez rizika dalšího šíření**. V těchto případech bude výskyt klasifikován jako zachycení.

Akční plán zahrnuje zejména:

- postup při průzkumu, odběru vzorků a jejich testování a při likvidaci napadených rostlin a rostlin v jejich okolí, včetně stanovení počtu prohlídek, vzorků, jež mají být odebrány, a laboratorních testů, jež mají být provedeny;
- upřesnění výčtu subjektů (předběžně uvedených v **příloze č. 3**) a jejich úkolů při zapojení do činností stanovených akčním plánem;
- odhad nákladů spojených s eradikací;
- upřesnění finančního a personálního zajištění plnění akčního plánu;
- postup při informování zainteresovaných subjektů a veřejnosti;
- upřesnění jakýchkoliv dalších opatření a činností vyplývajících z pohotovostního plánu.

Akční plány pro prioritní ŠO včetně vrtule vypracovává a aktualizuje ÚKZÚZ a schvaluje MZe, v souladu s § 71 písm. j) zákona. Návrh plánu se projedná interně v ÚKZÚZ a na úrovni KT, poté ÚKZÚZ zajistí ve zkráceném termínu jeho připomínkování MZe a externími zainteresovanými stranami, zejména zástupci dotčených sektorů a rovněž připomínky vypořádá. Akční plán vydá ÚKZÚZ formou nařízení ředitele ÚKZÚZ. Schválený akční plán se zveřejní ve Věstníku MZe a na webových stránkách MZe a ÚKZÚZ.

O potřebě revize akčního plánu rozhoduje KT dle výsledku přezkumu přijatých opatření (kap. 13.). Při revizi akčního plánu se postupuje obdobně jako při jeho tvorbě. V případě rozporných názorů připomínkujících stran, případně jimi oslovených expertů na rozsah a míru přijímaných opatření proti zavlékání a šíření vrtule, se k nim vysloví jako člen KT externí vědecký poradce nominovaný VVFaŽP. Pokud neshody dále trvají, požádá ředitel ÚKZÚZ Odbor bezpečnosti potravin MZe o zajištění nezávislého odborného stanoviska ze strany VVFaŽP. Přitom bude respektován princip předběžné opatrnosti; do vydání stanoviska VVFaŽP bude schválen a realizován akční plán dle přísnější verze opatření, pokud tato opatření nejsou v rozporu s platnou unijní nebo národní legislativou.

7.2. Vymezení území, pro které se nařizují MRO

V případě potvrzení výskytu vrtule provede ÚKZÚZ intenzivní vymezení průzkum v okruhu alespoň do 1 km, případně až do 2,3 km od napadených rostlin, plodů, podle situace. Maximální očekávaná vzdálenost, kterou během jednoho roku urazí vrtule přirozeným šířením je přibližně 230 m (s 95% rozsahem nejistoty 24 m až 2,3 km). Metody průzkumu se stanoví v souladu s „Pest Survey Card“, kterou zpracovala EFSA, v závislosti na ročním období a předpokládaném rozsahu výskytu vrtule a podle množství hostitelských rostlin v navrhovaném vymezeném území. Všechny hostitelské rostliny v NZ by měly být zkontrolovány a všechny podezřelé vzorky odeslány do laboratoře k diagnóze. Použijí se optické lapače (žluté lepové desky) s návnadou lapáky. Pokud je považováno za možné, že se škůdce rozšířil do vzdálených sadů nebo jiných míst (mimo nárazníkovou zónu) na strojích nebo prostřednictvím jiného lidského asistovaného šíření, měla by být tato místa rovněž prozkoumána. Vhodné je získat i informace o minulých zásilkách stejného dodavatele. Jsou-li zdroje omezené, měla by být dána

přednost oblastem, kde došlo k přesunu velkého množství půdy nebo ovoce ze zamořené zóny. S těmito oblastmi by se mělo zacházet, jako by byly součástí nárazníkové zóny.

Výsledky tohoto průzkumu poskytnou předběžné informace o rozsahu napadení a poslouží k určení místa a načasování eradikačních opatření. Na základě výsledků tohoto průzkumu se co nejdříve svolá KT, který posoudí situaci a rozhodne, zda a v jakém rozsahu má být stanoveno vymezené území. Vymezené území se stanovuje na 5 let s ohledem na biologii vrtule.

7.2.1.Stanovení vymezeného území

Vymezené území se skládá ze zamořené (ZZ) a nárazníkové zóny (NZ).

ZZ je území, v němž byla potvrzena přítomnost vrtule a které zahrnuje:

- rostliny z celého sadu, pokud bylo ohnisko zjištěno v sadu a dále bezprostřední okolí, pokud se v okolí (remízky okolo sadů) vyskytují například hlohy nebo
- plochu min. 100 m od výskytu, v případě zjištění výskytu mimo sad, například v soukromé zahradě, veřejné zeleni v blízkosti skladu s ovocem, v remízku atp.

NZ je území široké minimálně 1 km a maximálně 2,3 km obklopující zamořenou zónu, záleží na posouzení ohniska, jeho okolí, výskytu hostitelských rostlin a rizika šíření.

Přesné vymezení zón musí být založeno na uznávaných vědeckých zásadách, biologii vrtule, stupni napadení a konkrétním rozšíření dotčených rostlin v daném území. Pokud se výskyt vrtule potvrdí v nárazníkové zóně, hranice zamořené zóny i nárazníkové zóny se neprodleně přezkoumají a změní, a to s ohledem na množství hostitelských rostlin v NZ, pokud bude v NZ hojnost hostitelských rostlin, je pravděpodobné, že se budou šířit aktivním letem jen do 1,5 km nebo méně. Pokud se najde vrtule mimo zamořenou zónu v místě, které sousedí se sadem, měl by být tento sad sousedící s nálezem označen jako zamořený.

7.2.2.Vymezovací průzkum k určení celkového rozsahu vymezeného území

Vymezovací průzkum koordinuje KT ve spolupráci s OTI. Kromě OTI se dle potřeby a rozhodnutí KT na provádění průzkumu mohou podílet i další pracovníci SOSZR, a v případě nedostatku kapacit SOSZR i dalších sekcí ÚKZÚZ, popřípadě i externí subjekty (viz kap. 8. a 8.1.).

Hranice vymezeného území se na příjezdových komunikacích vyznačí způsobem uvedeným v příloze č.4.

7.3. Opatření k ochraně proti šíření vrtule v zamořené a nárazníkové zóně

7.3.1.Opatření k eradikaci vrtule

Ve vymezeném území stanoví ÚKZÚZ následující opatření k eradikaci vrtule:

- a) ošetření dotčených rostlin vhodnými přípravky na ochranu rostlin s ohledem na biologii vrtule, k regulaci dospělých lze použít listové insekticidy a systémové listové insekticidy mohou být účinné proti larvám uvnitř plodu, v těchto případech je nutné informovat včelaře;
- b) využití biologických metod ochrany (na bázi přirozených nepřátel, parazitoidů, entomopatogenních hub, virů apod.), budou-li k dispozici;
- c) použití žlutých lepových desek s atraktantem k odchyту dospělců vrtule, (slouží spíše pro signalizaci a ověření účinnosti ošetření);
- d) zničení nebo zpracování plodů dotčených rostlin, pokud je to vhodné, například pro jabloně a hrušně lze navrhnout ošetření chladem/fumigací viz výše a následné zpracování, pro plody hlohy zničení (hlubokým zakopáním, spálením);

- e) likvidace substrátu, v kterém byly rostliny pěstovány v dovážené zásilce, případně vrácení zásilky, pokud je to vhodné ve vztahu k biologii škůdce, přednost má likvidace s ohledem na možné šíření;
- f) zákaz přemísťování zeminy z vymezeného území;
- g) prošetření původu napadení výsledováním dotčených rostlin v co největší možné míře a jejich prohlídka za účelem zjištění jakýchkoli příznaků napadení; prokáže-li prohlídka, že jsou dotčené plody, substrát napadeny, musí být uvedené rostliny, plody, substrát ošetřeny, případně na základě prohlídkou zjištěných skutečností zničeny;
- h) vyčištění, případně ošetření všech předmětů označených jako „napadené“, jako je vybavení, stroje, skladovací zařízení, které mohou být kontaminovány zamořenou půdou nebo rostlinným materiálem, aby se odstranil škodlivý organismus a veškerá půda. To by mělo být provedeno v místě propuknutí nákazy/ohniska nebo v blízkém místě max. do 100 m po dohodě s inspektorem ÚKZÚZ.
- i) v případě potřeby specifická opatření pro řešení jakékoli zvláštnosti nebo komplikace, u níž lze logicky předpokládat, že bude bránit, zpomalovat nebo oddalovat eradikaci, zejména opatření týkající se dostupnosti a adekvátní eradikace všech rostlin napadených nebo podezřelých z napadení bez ohledu na jejich umístění, veřejné či soukromé vlastnictví nebo osobu či subjekt, který je za ně odpovědný;
- j) v případě potřeby jakékoliv jiné opatření, které může přispět k eradikaci vrtule, s přihlédnutím k Mezinárodnímu standardu FAO pro fytosanitární opatření č. 9 s názvem „Pokyny pro programy eradikace škodlivých organismů“ při uplatnění integrovaného přístupu v souladu se zásadami stanovenými v Mezinárodním standardu FAO pro fytosanitární opatření č. 14 s názvem „Uplatnění integrovaných opatření v systémovém přístupu při řízení rizika škodlivých organismů“;
- k) jakýkoli odpad (rostliny nebo jiný potenciálně napadený materiál) by měl být zlikvidován zakopáním, spálením a jinými vhodnými postupy. Je nutné zajistit, aby nedocházelo k dalšímu šíření během přepravy. Pokud má být materiál přemístěn mimo areál, měl by být uložen v nejméně jedné utěsněné vrstvě, a pokud možno ve dvou vrstvách;
- l) pokud v následujícím roce hrozí, že se z půdy dostanou dospělí jedinci, mělo by se usilovat o odstranění přístupu těchto dospělců k hostitelskému materiálu v zamořené zóně. Možné varianty zahrnují jednu nebo více z těchto možností:
 - odstranění a zničení hostitelských stromů. Tím je sice zajištěno, že *R. pomonella* nebude mít přístup k hostitelskému materiálu, ale zároveň je to pro pěstitele nejnákladnější varianta, která může být použitelná pouze na malý počet stromů;
 - odebírání ovoce z hostitelských stromů a / nebo kácení stromů brzy na jaře následujícího roku.

Opatření, je třeba přijmout i v případě zjištění zamořených jablek/jiných plodů hostitelských rostlin po sklizni, např. při zpracování/balení a třídění. Jako zamořená by v tom případě měla být označena partie, ze které byl vzorek odebrán, odpad ze zamořené parcely, například zpracovaný odpad, zařízení a další předměty, např. strojní zařízení a obalový materiál, které byly v kontaktu s partií a sad, kde se pěstovaly plody.

Zásilky by se měly ošetřit chladem/fumigací viz výše a neměly by se zpětně vracet. Existuje riziko nakažení ovoce ve skladu, kde bylo skladováno ovoce s výskytem vrtule, proto by mělo být veškeré ovoce hostitelských rostlin ve skladu zkontrolováno.

Další odborné úkony k eradikaci vrtule

Ve vymezeném území ÚKZÚZ dále provádí:

- a) intenzivní průzkum výskytu vrtule na dotčených rostlinách v zamořené i nárazníkové zóně, viz kap. 7.4.;
- b) činnosti zaměřené na zvýšení informovanosti veřejnosti o hrozbě představované vrtulí a opatřeních přijatých k zabránění jejího zavlečení a rozšiřování na území EU, včetně podmínek týkajících se přemísťování dotčených rostlin a plodů z vymezeného území.

7.4. Průzkum k ověřování nepřítomnosti vrtule ve vymezeném území

Poté, co se v zamořené zóně provedou opatření vyjmenovaná v kap. 7.3., ve vymezeném území se zahájí tzv. monitorovací průzkum. Cílem tohoto průzkumu je po dobu 5ti let ověřit, zda se vrtule ve vymezeném území již nevyskytuje, resp. zjistit případné další napadení. Průzkum v nárazníkových zónách se provádí od hranice zamořené zóny k okraji nárazníkové zóny v souladu s Pest survey card on *Rhagoletis pomonella*. Počet prohlížených rostlin/případně lapačů pro odchyt dospělců a lokalizace míst průzkumu se provede tak, aby bylo garantováno, že pokud se vrtule ve vymezeném území vyskytne, bude to s 95% jistotou jen do 1 %. V rámci průzkumu je nutné vysledovat, kudy projížděly stroje a provést průzkum, zda nedošlo k rozšíření.

Průzkum vykonává ÚKZÚZ, kromě OTI se dle potřeby na něm mohou podílet i další pracovníci SOSZR nebo i dalších sekcí ÚKZÚZ. V případě potřeby KT může rozhodnout o požadavku na zapojení externích subjektů (viz kap. 8. a 8.1.).

V zamořené zóně (ZZ):

Pokud existuje riziko výskytu *R. pomonella* v půdě, je třeba zabránit dospělcům přístup k hostitelským rostlinám. Buď se nařídí likvidace hostitelských rostlin (nařídí se u malého počtu rostlin, např. hloh v remízku) nebo odstranění plodů z hostitelských rostlin a nebo řez stromů brzo na jaře nebo probírka plodů před vylíhnutím larev z ovoce, krytí stromů sítí (pro malý počet stromů), zakrytí půdy nebo přerytí půdy, to by se mělo provádět po dobu pěti let vzhledem k možnosti, že ŠO zůstane v půdě po tak dlouhou dobu nečinná, a vzhledem k jeho schopnosti se místně rozptýlit při hledání hostitelských rostlin.

V letech následujících po výskytu lze použít i indikátorové stromy. Ty by měly být pravidelně ošetřovány insekticidem a hostitelské ovoce zničeno později v sezóně dostatečně dlouho před tím, než by obvykle začalo padat ze stromu (jelikož vrtule může způsobit předčasné shoení ovoce a může z plodů před shoením plodů vylézt).

Všechny hostitelské rostliny by měly být během jara a léta pravidelně kontrolovány a případně postříkány vhodným insekticidním přípravkem, jak bude stanoveno v akčním plánu v souladu s registrem přípravků. Použity by měly být i lapače s návnadou.

Četnost prohlídek a insekticidních postřiků bude stanovena v akčním plánu.

Nárazníková zóna (NZ):

Hostitelské rostliny by měly být během jara a léta pravidelně kontrolovány (včetně použití lapačů s návnadou), a pokud je to vhodné, měly by být postříkány vhodným insekticidem, po projednání v týmu. To by se mělo provádět po dobu nejméně pěti let v souladu se zamořenou zónou. Četnost prohlídek a insekticidních postřiků bude stanovena v akčním plánu.

7.5. Mimořádná rostlinolékařská opatření (MRO)

7.5.1.MRO nařízená individuálním fyzickým a právnickým osobám

Neprodleně po potvrzení výskytu vrtule nařídí ÚKZÚZ (OZR) MRO ve smyslu § 76 odst. 2 věty první zákona, a to individuálním fyzickým a právnickým osobám, které vlastní pozemky ležící v zamořené zóně, resp. na jejichž pozemcích se nacházejí rostliny, popř. plody nebo substrát u nichž je třeba neprodleně provést opatření uvedená v kap. 7.3.1. Pokud do tohoto území zasahuje svou částí místo produkce (školka) nebo prodeje hostitelských rostlin, zahrne se do zamořené zóny celý příslušný areál.

MRO se nařídí v souladu § 76 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona, a to zejména opatření uvedená v kap. 7.3.1.

7.5.2.MRO nařízená blíže neurčeným osobám v nárazníkové zóně

Jakmile ÚKZÚZ vyhodnotí výsledky šetření potřebných k určení rozsahu zamořené a nárazníkové zóny, OZR vydá nařízení ÚKZÚZ, kterým se stanoví vymezené území s výskytem vrtule a nařídí MRO blíže neurčeným právnickým a fyzickým osobám v nárazníkové zóně podle § 76 odst. 1 písm. a) a odst. 2 věty druhé zákona, a to zejména opatření uvedená v kap. 7.3.1.

7.5.3.Náhrada nákladů a ztrát

Náhradu nákladů a ztrát poskytne ÚKZÚZ v souladu s ustanovením § 76 odst. 7 zákona pouze v případě, že povinná osoba splní opatření nařízená v MRO (jednorázové zničení rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů napadených nebo podezřelých z napadení vrtulí nebo jejich jednorázové ošetření stanovenými postupy a prostředky). Náhrada bude poskytnuta v souladu s ustanovením § 76 odst. 9 zákona ve výši účelně vynaložených nákladů a způsobených ztrát a její výši. Osoba, které má být náhrada poskytnuta, je povinna prokázat (např. dokladem s udanou cenou, za kterou je zboží prodáváno nebo dokladem s cenou dle oceňovací vyhlášky) výši nákladů a ztrát.

Kromě výše uvedeného lze poskytnout také náhradu za vzorky (např. plodů a půdy) odebrané v rámci zahájené kontroly ve výši ceny, za kterou je zboží prodáváno.

7.6. Kontrola dodržování úředních opatření a MRO a sankce při jejich porušení

OTI vykonává podle § 74 odst. 1 písm. c) zákona průběžný rostlinolékařský dozor nad dodržováním nařízených úředních opatření podle § 75 zákona a MRO podle § 76 zákona k eradikaci ohniska výskytu vrtule. OTI také eviduje doklady o provedení opatření (např. o likvidaci plodů nebo zpracování způsobem zabraňujícím další vývoj vrtule), předložené kontrolovanými (a zároveň také povinnými) osobami.

Pokud OTI při kontrole zjistí neplnění uložených opatření, uvede to do kontrolního zjištění protokolu o kontrole, který bude společně s konkrétním pravomocným a vykonatelným rozhodnutím o ÚO a MRO, nebo společně s vydaným Nařízením ÚKZÚZ o MRO (exekuční titul

v souladu se Správním řádem) následně podkladem pro správní řízení o přestupku, a to v souladu s § 81 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Uložená finanční sankce za prokázaný přestupek podle § 79a – 79i zákona může být uložena i opakovaně a je jednou z forem provedení exekuce podle § 112 písm. c) Správního řádu. Další možností nedobrovolného splnění uložených opatření je náhradní výkon, v případě zastupitelných plnění (tj. dá-li se uložená povinnost splnit jinak) nebo přímé vynucení v případě nezastupitelných plnění (§ 112 písm. a), b) Správního řádu). Správním orgánem, který by vydal exekuční příkaz a exekuci na náklady povinné osoby provedl přímo je ÚKZÚZ.

7.7. Postup při překážkách znesnadňujících eradikaci vrtule

Pokud během plnění MRO vznikne situace, která bude bránit, brzdit nebo zpoždovat eradikaci vrtule, zejména pokud jde o dostupnost a včasnost ošetření všech rostlin napadených vrtulí nebo podezřelých z napadení vrtulí, posoudí KT potřebu nařízení dalších opatření k odstranění vzniklých překážek, a jejich obsah a zdůvodnění.

ÚKZÚZ může na základě doporučení KT s cílem odstranit překážky bránící eradikaci vrtule:

- požádat dotčený odpovědný úřad o součinnost;
- popř. pokud tak nelze problém vyřešit, může nařídit další MRO, nad rámec opatření již nařízených v souladu s kap. 7.5.

Pokud překážky bránící eradikaci nelze vyřešit nařízením MRO, resp. požadovaná účinnost dalších opatření přesahuje účinnost MRO, jsou naplněny podmínky pro vznik krizové situace podle § 77 zákona. Poté se postupuje v souladu s „Typovým plánem – Epifytie – hromadné nákazy polních kultur“, resp. postup vymezují zvláštní právní předpisy¹. Bezprostřední hrozba vzniku epifytie a následné vyhlášení krizového stavu vzniká při nezvládnutí likvidace ohniska/ohnisek škodlivých organismů rostlin na území ČR běžnými rostlinolékařskými opatřeními orgány na úseku rostlinolékařské péče (ÚKZÚZ) a za spolupráce složek integrovaného záchranného systému.

8. Zabezpečení zdrojů

Zvýšený rozsah prohlídek, vzorkování a laboratorní identifikace, ošetřování proti vrtuli, vlastní vymezování a označování vymezeného území vyžaduje v co nejkratší době zajistit dostatek personálu a uvolnění finančních zdrojů. V případě opakovaných či v předstihu očekávaných činností (např. ve známých intervalech prováděný vymezovací průzkum) naplánuje KT předem potřeby personálních kapacit a finančních zdrojů včetně jejich načasování. Tento plán vezme v úvahu rovněž potřebu finanční rezervy např. na udržování pohotovostního stavu diagnostiky. Po schválení plánu vedením ÚKZÚZ požádá předseda KT Sekci ekonomickou a správní ÚKZÚZ o uvolnění, resp. získání financí. Tento plán bude součástí akčního plánu.

Personál bude zabezpečen jednak vlastními kapacitami ÚKZÚZ, jednak zapojením externích subjektů na základě smluvních ujednání, popř. výběrových řízení.

¹ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

Finanční prostředky budou nárokovány přednostně z rozpočtů ÚKZÚZ a MZe, popř. z dalších zdrojů (např. Ministerstvo životního prostředí v případech eradikace vrtule v přírodně či krajinářsky cenných či citlivých územích).

ÚKZÚZ po projednání s MZe a následném zveřejnění akčního plánu formálně požádá MZe o finanční zabezpečení fungování akčního plánu, s přednostním využitím již stávajících zdrojů (zejména fondu MZe na náhradu nákladů a ztrát vzniklých v zemědělství a lesnictví v důsledku škodlivých organismů rostlin). Finanční zajištění eradikace musí zahrnovat také postup a rozsah žádosti o případné spolufinancování z rozpočtu EU – viz nařízení EP a Rady (EU) 2021/690 (Program pro jednotný trh).

V případě vzniku krizové situace a spuštění krizového plánu se postupuje při zajištění finančních a personálních kapacit v souladu s „Typovým plánem – Epifytie – hromadné nákazy polních kultur“, resp. v souladu se zvláštními právními předpisy (viz pozn. pod čarou ke kap. 7.7.).

8.1. Personální zabezpečení průzkumů a vymezení hranic zón

Vymezovací průzkum zabezpečuje přednostně SOSZR ÚKZÚZ, v případě nedostatku jeho kapacit mohou být zapojeny i další útvary ÚKZÚZ nebo externí subjekty. Monitorovací průzkum k ověřování nepřítomnosti vrtule ve vymezeném území zajišťuje vzhledem k rozloze tohoto území ÚKZÚZ v součinnosti s externími subjekty.

Kromě OTI, který má provádění průzkumů škodlivých organismů rostlin v rámci ÚKZÚZ ve své gesci, mohou být do provádění průzkumů na doporučení KT zapojeny další odbory SOSZR (na základě nařízení ředitele SOSZR), popř. jiné útvary ÚKZÚZ (na základě nařízení ředitele ÚKZÚZ). Do činností souvisejících s eradikací vrtule lze na doporučení KT zapojit s jejich souhlasem také externí subjekty (viz **příloha č. 3**).

Odhad financí potřebných na úhradu nákladů spojených se zapojením externích subjektů do eradikace vrtule provede ÚKZÚZ a projedná KT. Finance zajišťuje Sekce ekonomická a správní (ÚKZÚZ) v součinnosti s MZe. Odhad financí stanoví akční plán včetně indikace zdrojů.

Podmínkou zapojení externích subjektů je proškolení jejich personálu (viz kap. 9.).

8.2. Laboratorní testování vzorků

Kapacity laboratoří Oddělení diagnostiky ŠO rostlin Olomouc pro jednotlivé činnosti:

Příjem vzorků, evidenci výsledků testování a také oznamování těchto výsledků v rámci ÚKZÚZ zajistí Laboratoř entomologie.

Molekulárně-biologické metody

Testy metodou DNA barcodingu zajistí Laboratoř molekulární biologie, jejíž týdenní kapacita je pro tento účel 10 vzorků.

Třídění a determinace vzorků vrtule.

Denní kapacita Laboratoře entomologie pro determinaci vrtule je závislá na počtu exemplářů obsažených ve vzorku. V případě naplnění kapacity Laboratoře entomologie budou osloveni externí subjekty (odborníci v oboru).

9. Školení personálu a simulační cvičení

ÚKZÚZ (SOSZR) odborně zajišťuje školení personálu ÚKZÚZ, popř. jiných institucí, který má být zapojen do provádění akčního plánu, zejména pokud jde o prohlídky rostlin a odběry vzorků.

ÚKZÚZ (SOSZR) organizuje testování tohoto PP pomocí simulace zjištění výskytu vrtule v ČR. Tímto simulačním cvičením se prověří připravenost ÚKZÚZ a dalších orgánů na vznik dané

situace, včetně schopnosti náležitě reagovat a komunikovat a včetně dostupnosti pracovních kapacit a finančních zdrojů. Testováním PP se také zjišťují prioritní oblasti pro školení personálu.

Termín konání, rozsah a obsah simulačního cvičení, včetně potřeby organizačního a finančního zajištění, navrhne ÚKZÚZ (SOSZR) po projednání na úrovni KT a se zainteresovanými subjekty. Plán simulačního cvičení bude v souladu s § 71 písm. k) zákona předložen MZe ke schválení. Koordinaci orgánů veřejné správy při provádění simulačních cvičení zajišťuje MZe v dohodě s ÚKZÚZ.

10. Informovanost veřejnosti

ÚKZÚZ průběžně provádí osvětu veřejnosti o hrozbě představované vrtulí a o opatřeních přijatých proti jejímu zavlečení do ČR.

Souhrn informací o vrtuli lze najít na [Rostlinolékařském](#) portálu. Dále se k osvětě využívají publikace v tisku, sociální sítě, konference, semináře, školení aj.

V případě zavlečení vrtule do ČR stanoví konkrétní formy osvěty akční plán; pro komunikaci s veřejností bude aktivována speciální emailová adresa virtule@ukzuz.cz, pro cílenou osvětu koncových zákazníků budou využity plakáty v místech koncentrovaného prodeje příslušných rostlin.

Po vymezení území s výskytem vrtule ÚKZÚZ (SOSZR) zajistí, aby byla veřejnost v tomto území neprodleně informována o výskytu nebo podezření na výskyt vrtule, možných důsledcích a rizicích a o opatřeních, jež mají být nebo byla přijata.

Označování hranic vymezeného území: OTI ve spolupráci s příslušnými odpovědnými orgány umístí na všech příjezdových komunikacích do vymezeného území na jeho hranici značky/cedule upozorňující na začátek a konec vymezeného území (vzor viz **příloha č. 4**).

11. Oznamování Komisi a členským státům EU

OZR sdělí podezření na výskyt nebo potvrzení výskytu vrtule a informace o přijatých opatřeních Komisi a členským státům EU prostřednictvím portálu EUROPHYT a v souladu s platnými předpisy EU, zejména [prováděcím nařízením Komise \(EU\) 2019/1715 \(do 30 dnů\)](#). Dále oznámí výsledky šetření k určení původu a šíření vrtule, zjištěné na základě dohledání, členským státům EU, z nichž uvedené rostliny pocházejí, členským státům EU, přes které byly uvedené rostliny přemísťovány, a členským státům EU, do nichž byly uvedené rostliny přemísťovány. Pokud by byl výskyt v příhraniční oblasti, tak také fytoslužbám sousedních zemí přímou komunikací s fytoslužbami daných států (nejen prostřednictvím EUROPHYT).

Nestanoví-li ÚKZÚZ po potvrzení výskytu vrtule vymezené území, sdělí ÚKZÚZ Komisi a členským státům důvody tohoto nestanovení a také výsledky průzkumu výskytu vrtule v dané oblasti, jakmile budou k dispozici.

OZR dále podává každoročně Komisi a členským státům EU zprávu o výsledcích detekčního průzkumu výskytu vrtule a o plánu průzkumu na další rok. V případě potvrzení výskytu na území ČR tato zpráva zahrnuje i popis vymezených území s výskytem vrtule, informace o opatřeních přijatých k eradikaci výskytu vrtule a výsledky úředních kontrol prováděných při přemísťování dotčených rostlin či plodů.

12. Evidence a dokumentace

ÚKZÚZ (OZR) zaznamenává veškeré údaje počínaje podezřením na výskyt a konče průzkumem k ověřování nepřítomnosti vrtule po ukončení eradikace.

KT průběžně eviduje a vyhodnocuje údaje související s podezřením na výskyt vrtule, včetně údajů požadovaných prováděcím nařízením Komise (EU) 2019/1715 pro oznamování výskytu ŠO na území EU.

Údaje se evidují a dokumenty se uchovávají v databázích ÚKZÚZ v souladu s interními metodickými pokyny.

13. Revize opatření v případě jejich delšího trvání

Některá opatření přijatá k eradikaci vrtule ve vymezeném území mají dlouhodobý charakter a mohou být zrušena teprve po určitém období jejich trvání, pokud se prokáže, že byla úspěšná (viz kap. 14.). Během této doby je proto třeba nařízená MRO pravidelně přezkoumávat a podle potřeby revidovat. Četnost přezkumu/revize přijatých opatření stanoví KT a bude uvedena v akčním plánu.

Přezkum zahrnuje zejména:

- vyhodnocení účinnosti dosud uplatňovaných opatření;
- vyhodnocení hospodářských a dalších dopadů uplatňovaných opatření a jejich nákladovosti/rentability.

Revize může mimo jiné zahrnovat:

- zvážení dalších kroků k zesílení opatření k eradikaci;
- zvážení přechodu na opatření k izolaci výskytu;
- úpravu opatření podle případných změn v legislativě EU.

Kromě interních konzultací v rámci ÚKZÚZ a na úrovni KT projednává KT revizi opatření se všemi zainteresovanými stranami.

14. Podmínky, za nichž budou MRO zrušena

ÚKZÚZ zruší vymezené území a veškerá MRO v něm nařízená, pokud se při průzkumu prováděném ve vymezeném území v souladu s akčním plánem nezjistí žádná živá stadia vrtule po dobu 5 let.

15. Schválení, zveřejnění, hodnocení a revize PP

ÚKZÚZ (SOSZR) pravidelně nejméně 1x ročně, popř. na podněty členů KT, posuzuje potřebu aktualizace, popř. revize PP, a dle výsledku připravuje návrh nového PP, jeho aktualizace, popř. revize. Návrh je připomínkován interně v rámci ÚKZÚZ a na úrovni KT, a následně externě zainteresovanými stranami, zejména zástupci dotčených sektorů a MZe. Součástí připomínkového řízení je také projednání aktualizace zástupců v KT, resp. zapojení do činností stanovených PP. Připomínkové řízení a vypořádání připomínek se provádí jednotnou písemnou formou. Po vypořádání připomínek a schválení PP ze strany MZe jsou s PP interně závazně seznámeni odpovědné osoby v ÚKZÚZ, PP je publikován ve Věstníku MZe, a na webových stránkách MZe a ÚKZÚZ.

Příloha č. 1: Upřesnění postupu pro odběr vzorků

1. Vzorky k laboratornímu rozboru se odebírají při zjištění podezřelých příznaků anebo vývojových stadií hmyzu, a to před případným ošetřením. Při podezření z výskytu nedospělých vývojových stadií vrtule je třeba před odběrem a odesláním vzorku kontaktovat ODŠOR, Oddělení diagnostiky škodlivých organismů rostlin Olomouc, Laboratoř entomologie, která podá detailní pokyny k těmto činnostem.

2. **Dospělci** se usmrtí zmrazením v mrazáku nebo ve smrtičce octanem etylnatým ve smrtičce (octan etylnatý) a odesílají se zafixovaní entomologickým špendlíkem nebo v krabičce nebo plastové zkumavce vystlané papírem proti pohybu. **Larvy** se uloží do 95% etanolu a odesílají v lahvičce, **pupária** se také vkládají do malé plastové zkumavky nebo krabičky (od sirek nebo jiné malé krabičky přiměřené velikosti vzorku) vystlané papírem proti pohybu. **Pupária** se odebírají s povrchovou vrstvou půdy (do 10 cm) a poté se vše buď prosívá nebo vybírá (prohlíží) mechanicky ručně, buď na místě po dohodě s laboratoří nebo se pošle i se zeminou do laboratoře.

Příloha č. 2: Diagnostická pracoviště

Aktualizováno k datu vydání

Laboratoře ÚKZÚZ

ÚKZÚZ, Národní referenční laboratoř, Odbor diagnostiky škodlivých organismů rostlin

Adresa: Šlechtitelů 773/23, 77900 Olomouc

Tel.: +420 569 400 470

E-mail: diagnostika@ukzuz.cz

URL: eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/

Zahraniční diagnostické laboratoře

Sekvenace PCR produktů:

Eurofins GATC Biotech GmbH
European Custom Sequencing Centre
Gottfried-Hagen-Strasse 20
511 05 Cologne, Germany

Konfirmační diagnostika:

V případě nejasného výsledku je morfologický rozbor vrtule opakován. První výskyty vrtule na území ČR nebo záchyty jsou vždy potvrzovány molekulární metodou.

Vyžádání konfirmace u další diagnostické laboratoře závisí na posouzení EK, která si ji u EURL může vyžádat (EURL osloví spolupracující organizace- např. AGES Rakousko).

Příloha č. 3: Předběžný seznam subjektů, které po spuštění PP mohou být požádány o součinnost

Pozn.: Tento seznam nezahrnuje diagnostická pracoviště uvedená v příloze č. 2.

Aktualizováno k datu vydání

Organizace podřízené MZe

Lesy ČR, s. p. (LČR)

Adresa: Přemyslova 1106/19, Nový Hradec Králové, 500 08 Hradec Králové

Tel.: +420 956 999 111

E-mail: lesycr@lesycr.cz

URL: www.lesycr.cz

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)

Adresa: Ve Smečkách 33, 110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 871 871

E-mail: info@szif.cz

URL: www.szif.cz

Organizace podřízené Ministerstvu životního prostředí

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR)

Adresa: Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 - Chodov

Tel.: +420 283 069 242

E-mail: aopkcr@nature.cz

URL: www.nature.cz

Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP)

Adresa: Na Břehu 267, 190 00 Praha 9

Tel.: +420 222 860 111

E-mail: public_rdt@cizp.cz

podatelna@cizp.cz

URL: www.cizp.cz

Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v. v. i. (VÚKOZ)

Adresa: Květnové náměstí 391, 252 43 Průhonice

Tel.: +420 269 528 111, +420 296 528 256

E-mail: vukoz@vukoz.cz

URL: www.vukoz.cz

Organizace podřízené Ministerstvu školství, tělovýchovy a mládeže:

Česká zemědělská univerzita v Praze (ČZU)

Adresa: Kamýcká 129, 165 00 Praha 6 - Suchbát

Tel.: +420 224 381 111

URL: www.czu.cz

Mendelova univerzita v Brně (MENDELU)

Adresa: Zemědělská 1/1665, 613 00 Brno

Tel.: +420 545 131 111

E-mail: info@mendelu.cz

URL: www.mendelu.cz

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (JU)

Adresa: Branišovská 1645/31a, 370 05 České Budějovice

Tel.: +420 389 032 191

E-mail: info@jcu.cz

URL: www.jcu.cz

Univerzita Karlova (UK)

Adresa: Ovocný trh 3-5, 116 36 Praha 1

Tel.: +420 224 491 111

E-mail: uk@cuni.cz

URL: www.cuni.cz

Masarykova univerzita (MU)

Adresa: Žerotínovo nám. 617/9, 601 77 Brno

Tel.: +420 549 491 111

E-mail: info@muni.cz

URL: www.muni.cz

Univerzita Palackého v Olomouci

Adresa: Křížkovského 511/8, 779 00 Olomouc

Tel.: +420 585 631 111, +420 587 441 111

E-mail: e-podatelna@upol.cz

URL: www.upol.cz

Organizace podřízené Ministerstvu obrany:

Vojenské lesy a statky ČR, s.p.

Adresa: Pod Juliskou 1621/5, 160 00 Praha 6 – Dejvice

Tel.: +420 954 009 111

E-mail: podatelna.vls@vls.cz

URL: www.vls.cz/cs

Organizace podřízené Ministerstvu vnitra:

MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

Adresa: Kloknerova 26, pošt. příhr. 69, 148 01 Praha 414

Tel.: +420 720 112 150

E-mail: sekretariat.gr@grh.izscr.cz

URL: www.hzscr.cz

Krajské úřady – odbory životního prostředí a zemědělství

Krajský úřad Jihočeského kraje

Adresa: U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České Budějovice

Telefon: +420 386 720 111

E-mail: posta@kraj-jihocesky.cz

URL: <http://www.kraj-jihocesky.cz/>

Krajský úřad Jihomoravského kraje

Adresa: Žerotínovo náměstí 449/3, 601 82 Brno

Telefon: +420 541 651 111

E-mail: posta@jmk.cz

URL: <http://www.kr-jihomoravsky.cz/>, <http://www.jizni-morava.cz/>

Krajský úřad Karlovarského kraje

Adresa: Závodní 353/88, 360 06 Karlovy Vary

Telefon: +420 354 222 300

E-mail: epodatelna@kr-karlovarsky.cz

URL: <http://www.kr-karlovarsky.cz/>

Krajský úřad Kraje Vysočina

Adresa: Žižkova 57, 587 33 Jihlava

Telefon: +420 564 602 111

E-mail: posta@kr-vysocina.cz

URL: <http://www.kr-vysocina.cz/>

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

Adresa: Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové

Telefon: +420 495 817 111

E-mail: posta@kr-kralovehradecky.cz

URL: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/>

Krajský úřad Libereckého kraje

Adresa: U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2

Telefon: +420 485 226 111

E-mail: podatelna@kraj-lbc.cz

URL: <http://www.kraj-lbc.cz/>

Krajský úřad Moravskoslezského kraje

Adresa: 28. října 117, 702 18 Moravská Ostrava

Telefon: +420 595 622 222

E-mail: posta@msk.cz

URL: <http://www.msk.cz/>

Krajský úřad Olomouckého kraje

Adresa: Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc

Telefon: +420 585 508 111

E-mail: posta@olkraj.cz

URL: <http://www.olkraj.cz/>

Krajský úřad Pardubického kraje

Adresa: Komenského nám. 125, 532 11 Pardubice

Telefon: +420 466 026 111

E-mail: posta@pardubickykraj.cz

URL: <http://www.pardubickykraj.cz/>

Krajský úřad Plzeňského kraje

Adresa: Škroupova 18, 306 13 Plzeň

Telefon: +420 377 195 111

E-mail: posta@plzensky-kraj.cz
URL: <http://www.kr-plzensky.cz/>

Krajský úřad Středočeského kraje

Adresa: Zborovská 81/11, 150 21 Praha 5
Telefon: +420 257 280 111
E-mail: podatelna@kr-s.cz
URL: <http://www.kr-stredocesky.cz/>

Krajský úřad Ústeckého kraje

Adresa: Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem
Telefon: +420 475 657 111
E-mail: urad@kr-ustecky.cz, posta@kr-ustecky.cz
URL: <http://www.kr-ustecky.cz/>

Krajský úřad Zlínského kraje

Adresa: Třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín
Telefon: +420 577 043 111
E-mail: podatelna@kr-zlinsky.cz
URL: <http://www.kr-zlinsky.cz/>

Magistrát hlavního města Prahy

Adresa: Mariánské náměstí 2/2, 110 01 Praha 1
Telefon: +420 236 001 111 (spojovatelka)
E-mail: posta@praha.eu
URL: <http://www.praha.eu/>

Zájmové svazy

Český zahrádkářský svaz, z. s.

Adresa: Rokycanova 318/15, 130 00 Praha 3 - Žižkov
Tel.: +420 222 782 710
E-mail: ustredi@zahradkari.cz
URL: www.zahradkari.cz

Ovocnářská unie České republiky, z.s.

Holovousy 129, 508 01 Hořice
Tel.: 493 520 706, kl. 162, mobil: 734 443 166
E-mail: oucr@seznam.cz
URL: www.ovocnarska-unie.cz

Sdružení zahradnických center s.r.o.

Adresa: Lužná 716/2, 162 00 Praha 6
Tel.: +420 606 663 617
E-mail: nechyba@szc.cz
URL: www.szc.cz

Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, z.s.

Adresa: Plzeňská 247/59, 150 00 Praha 5- Košíře
Tel.: +420 257 323 953

E-mail: kancelar@szkt.cz
URL: www.szkt.cz

Svaz školkařů ČR, z.s.

Adresa: Wolkerova 37/17, 779 00 Olomouc
Tel.: +420 603 259 771
E-mail: svaz.skolkaru@email.cz
URL: www.svaz-skolkaru.cz

Svaz zakládání a údržby zeleně, z.s.

Adresa: Údolní 33, 602 00 Brno
Tel.: +420 777 581 544
E-mail: info@szuz.cz
URL: www.szuz.cz

Unie botanických zahrad ČR

Adresa: Nádvorní 134, 171 00 Praha 7-Troja
Tel.: +420 315 636 229
E-mail: petr.hanzelka@botanicka.cz
URL: <http://ubzcr.cz/>

**VSTUPUJETE NA ÚZEMÍ S VÝSKYTEM
PRO ROSTLINY NEBEZPEČNÉ
KARANTÉNNÍ
vrtule
*Rhagoletis pomonella***

**OPOUŠTÍTE ÚZEMÍ S VÝSKYTEM
PRO ROSTLINY NEBEZPEČNÉ
KARANTÉNNÍ
vrtule
*Rhagoletis pomonella***